

Záludná otázka **Mt 22,15-22**

Někdy se Boha, Pána Ježíše, na něco ptáme, ale nejde nám o zjištění pravdy. Spíš nám jde o to, abychom se Ježíše zbavili. Chceme se vymanit z nároků, které si na nás klade. To byl v podstatě záměr lidí, kteří tehdy Ježíšovi položili otázku ohledně placení daní římskému císaři. Ježíš však i na naše neupřímné otázky umí odpovědět pravdivě a zároveň tak, aby nám to v životě pomohlo. Pán Ježíš se ocitl v situaci, v níž se jako jeho učedníci můžeme snadno ocitnout i my. I křesťanů se lidé na všelicos ptají. A někdy jim při tom ve skutečnosti vůbec nejde o to, na co se ptají. Jejich otázka má jiný, skrytý, účel. Nechtějí poznat pravdu. Spíš se jí chtějí zbavit. Svou otázkou chtějí věřícího člověka dostat do úzkých. Kristus však dokáže moudře odpovědět i na tu nejlstivější otázku. A protože v nás věřících přebývá Duch svatý, můžeme takto moudře na všelijaké záludné otázky světa odpovídat i my. Ježíšova pozemská zkušenost se často shodovala se slovy některých žalmů. Například: „*Denně překrucují moje slova, vymýšlejí na mě kdeco zlého. Srocují se, číhají a stopují mě, o mé bezživotí usilují.*“ (Ž 56,6-7 ČEP) Nebo: „*Nastražili síť mým krokům, člověk mě chtěl zlomit; vykopali na mě jámu, spadli do ní sami.*“ (Ž 57,7 ČEP) Něco z toho vidíme i v dnešním příběhu. Když žijeme s Kristem, objevují se takové zkušenosti i v našich životech. Není to nic neobvyklého.

Hned na začátku příběhu se dovídáme, co bylo záměrem tazatelů. Šlo vlastně původně o záměr farizeů, kteří je za Ježíšem poslali. Nemáme ale důvod pochybovat o tom, že poslaní se s úmyslem farizeů ztotožňovali. Farizeové chtěli Ježíše chytit za slovo. Chtěli ho svou otázkou vlákat do pasti, aby musel říct něco, co by ho zničilo. Proto tedy k němu poslali své učedníky společně s Herodiány. Herodiáni byli patrně přívrženci galilejského vládce Heroda Antipy a též příznivci římské moci. Příchozí začali tím, že Pánu Ježíši lichotili. Tímto způsobem asi chtěli otupit jeho ostražitost. Ne nadarmo Písmo praví: „*Muž, který lichotí bližnímu, rozprostírá síť jeho krokům.*“ (Př 29,5 ČEP) Když nám lidé tohoto světa lichotí, mělo by nás to vést spíš k ostražitosti. „*Na stříbro kelímek, na zlato pec; a muž prověřuje ústa, která ho chválí.*“ (Př 27,21 ČEP)

Pozoruhodné je, že ti lidé říkají o Pánu Ježíši naprostou pravdu. On skutečně byl (a dosud je) takový, jak jej vykreslili. Učil o Bohu a o jeho cestách pravdivě. A byl ve svém vyučování naprosto nestranný. Neměnil obsah svého poselství, aby se zalíbil lidem, ať už bohatým, mocným, či kterýmkoliv jiným. I když však říkali pravdu, nebyli pravdiví. Říkali pravdu jen proto, aby ji použili k oklamání Ježíše. Zneužili pravdu jako nástroj lsti. Vidíme tu, že pravdivost je ještě něco hlubšího, než shoda nějakého tvrzení se skutečností. I fakta se přece dají všelijak zmanipulovat a zneužít ke klamání druhých.

Teprve po úvodní lichotce kladou Ježíšovi svou otázku. Měla to být otázka bezvýhodná. Kdyby Ježíš řekl, že není správné daň platit, mohli by ho hned udat Římanům (srov. L 20,20). Kdyby řekl, že to správné je, farizeové by ho mohli před židovským lidem nařknout z toho, že nedrží se svým národem. Pán Ježíš poznal, že s ním jednají lstivě. Neodpověděl jim však ve stejném duchu, nýbrž upřímně a pravdivě. Vlastně tak na všelijaké otázky reagoval vždycky. Vždycky byl sám sebou. Nikdy ze sebe nepotřeboval dělat někoho jiného, než kým byl doopravdy. A jako jeho učedníci to nepotřebujeme ani my. Na jakékoliv lidské jednání můžeme odpovědět ve stejném duchu jako Ježíš. I na ty nejlstivější otázky lze z Boží moci odpovědět moudře a pravdivě zároveň. Jak řekl Ježíš: „ *Neboť já vám dám řeč i moudrost, kterou nedokáže přemoci ani vyvrátit žádný váš protivník.* “ (L 21,15 ČEP) To je možné díky působení Ducha svatého, který přebývá v těch, kdo věří v Krista (srov. Mt 10,19-20; J 7,37-39).

Ježíš se zde ke svým protivníkům chová přesně tak, jak ho vykreslili ve své úvodní lichotce. Skutečně je i k nim pravdivý. Ve své odpovědi je učí Boží cestě podle pravdy. A je také nestranný. Začíná tím, že je otevřeně usvědčuje z toho, že ho jen pokoušejí a jednají s ním jako pokrytci. Pokračuje tím, že na jejich lstivou otázku odpovídá poctivým poučením o tom, co je z Božího hlediska správné. V Ježíšově chování se zde nepochybně projevuje Boží milost vůči nim. My lidé jsme v mnoha ohledech pokřivení a lstiví. Aniž si to připouštíme, žijeme v mnoha lžích a polopravdách. Bůh k nám však ve svém Synu promlouvá pravdivě a upřímně. Usvědčuje nás z našich hříchů. Ale také nám z nich ukazuje cestu ven. Bůh nám svým pravdivým slovem dává šanci k obrácení, ke změně směru našeho života. Tuhle šanci zde dává Ježíš i pokrytcům, kteří ho chtěli nacytat. Jeho odpověď na záludnou otázku vyznívá ve smyslu: „Ano, ale ...“ Císaři se samozřejmě měly platit daně. Ale mělo se mu dávat jen to, co mu náleželo, tedy ty peníze. Nemělo se mu dávat, co patřilo Bohu, tedy uctívání, bezvýhradná důvěra a oddanost. Jakýkoliv pozemský vládce nemá právo žádat od nás tu poslušnost, která patří pouze Bohu. „ *Více sluší poslouchati Boha než lidí.* “ (Sk 5,29b BKR) Na denáru byl obraz císaře, a tak měli císaři placením daně vracet to, co mu patřilo. Jaksi mezi řádky tu můžeme slyšet připomínku závažné skutečnosti, že člověk na sobě nese obraz Boží. Bible říká, že člověk byl stvořen k obrazu Božímu (Gn 1,27). A tak máme Bohu dávat/vracet sami sebe. Činíme to pokáním a vírou ve Spasitele, kterého Bůh poslal.

Posluchači se Ježíšově odpovědi podivili a odešli. Nedošlo u nich k žádnému viditelnému obratu k pravdě. Podobně to může vypadat, když my odpovíme lidem v moudrosti Ducha svatého. Vyřčené slovo Pravdy však může ve skrytosti pracovat v srdci člověka, který je vyslechl a proměnit jeho život. Vždyť: „ *Slovo Boží je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce. Není tvora, který by se před ním mohl skrýt.* “ (Žd 4,12-13 ČEP)